

Måløykollektivene

EuroADAD

Klokkergårdstiftelsen

Målgruppe rus og atferd:

**Utdrag av informasjon som er
samlet inn fra ungdommer i
perioden 2004-2020.**

Klokkergårdstiftelsen er en selveiet norsk ideell stiftelse som er politisk uavhengig og livssynsnøytral, etablert i 1980. Klokkergårdstiftelsen bygger på et humanistisk menneskesyn med tro på utvikling og forandring, og at dette skjer i nært samspill med andre mennesker.

Måløykollektivene tar imot ungdom fra 13 til 18 år med alvorlige og vedvarende rus- og atferdsproblem. Vi tilbyr plassering av begge kjønn. Alle ungdommene plasseres i henhold til Lov om barneverntjenester.

Utviklingen av gode relasjoner mellom ungdommer og voksne er en av de viktigste forutsetningene for å lykkes i endringsarbeidet. Det legges stor vekt på dette i det daglige, og Måløykollektivene anser bo- og levefellesskapet som vesentlig for å skape relasjoner til den enkelte ungdom. Ansatte jobber med leverturnus 14 dager på og 14 dager fri.

Gode relasjoner har i seg selv en egenverdi for alle mennesker, og spesielt for ungdom som har alvorlige og vedvarende rus- og atferdsproblemer. Klokkergårdstiftelsen jobber kontinuerlig for å legge til rette for et miljø på kollektivene der den enkelte ungdom får mulighet til å oppleve trygghet og forutsigbarhet.

Fra 2004 har Klokkergårdstiftelsen systematisk gjennomført EuroADAD-intervju med alle ungdommene (N=469) som har vært plassert. Intervjuene er databehandlet slik at man kan trekke statistiske beskrivelser ut av materialet. ADAD-intervjuene omfatter 7 livsområder; fysisk helse, skole, sosialt, familie, psykisk helse, kriminalitet og alkohol/narkotika. Intervjuene gir således oversikt over problemomfanget på disse områdene.

Kartleggingen gir oss en mulighet til å tilpasse et helhetlig behandlingstilbud til hver enkelt ungdom.

Over den tidsperioden Klokkergårdstiftelsen har oversikt over er det en påfallende likhet i problemomfang.

Oppsummeringsvis synliggjør EuroADAD at våre ungdommer har store belastninger i livene sine, tidlig debut i forhold til rus og ellers svært sammensatte problemer. Oversikten tilsier at endringsarbeidet er komplisert og tidkrevende, fordrer strukturerte og godt innarbeidede metoder, samt stødige og godt fungerende voksegrupper. Samtidig er behovet for individualitet og kreativitet i behandlingen og utviklingsforløpet stort. Det er svært ofte barn i egentlig forstand vi har med å gjøre. Dette tilsier at enkle ting som humor, glede, lek og opplevelser skal være sentrale elementer i hverdagen.

Vi vil her presenterer et utdrag av den informasjonen som er samlet inn fra 2004 frem til 2020.

Ved gjengivelse av data fra rapporten skal det kilde henvises til Måløykollektivene.

Forfatter av rapport: Trine Sørensen

Kontaktperson: Jannicke Nordbø, daglig leder

epost : jannicke.nordbo@klokkergard.no

INNHALDSFORTEGNELSE

BESKRIVELSE AV MÅLGRUPPA VED INNTAK VED BRUK AV EUROADAD 5

GENERELL INFORMASJON	5
Kjønn og alder.....	5
Tidligere institusjonsopphold	6
Nasjonalitet	6
Antall flyttinger.....	7
FYSISK HELSE.....	8
SKOLE.....	10
Skoletrinn/klasser som er avsluttet og bestått før plassering	10
Opplevde skoleproblemer	11
SOSIALT.....	12
Vennerelasjoner og tilhørighet	12
Sosial risikoatferd	13
Kjærestereelasjoner og seksualitet	14
FAMILIE.....	17
Foreldrenes sivile status.....	17
Foreldrenes sysselsettingssituasjon	18
Bosituasjon til ungdommene	18
Forekomsten av rus hos biologiske foreldre og søsken	19
PSYKISK HELSE	21
Tidligere behandling for psykiske vansker	21

Utsatt for krenkelser	22
Følelser, tanker og reaksjonsmønstre	22
Selvdestruktiv atferd og medisinerer for psykiske eller følelsesmessige problemer	23
KRIMINALITET	24
ALKOHOL OG NARKOTIKA	26
FIGURTEKSTLISTE	33

BESKRIVELSE AV MÅLGRUPPA VED INNTAK VED BRUK AV EUROADAD

For alle ungdommer som blir plassert i stiftelsen blir det i løpet av første måned etter inntak gjennomført en strukturert kartlegging ved hjelp av EuroADAD-intervju.

Intervjuet gir et sammensatt bilde av ungdommenes livssituasjon. Intervjuet består av syv områder: Fysisk helse, skole, sosiale forhold, familie, psykisk helse, kriminalitet og alkohol/narkotika.

Vi presenterer her et utdrag av den informasjonen som er samlet inn. For å se på mulige endringer i problemomfang ungdommene vises en oversikt over de siste 17 årene. Informasjonen er hentet fra inntaksintervjuene.

Datagrunnlaget består av 469 inntaksintervju (N=469).

GENERELL INFORMASJON

Området generell informasjon omhandler bakgrunnsdata, demografisk informasjon og livssituasjon (over en syttenårsperiode, med **uthevn**ing for 2020).

Kjønn og alder

Materialet består av 469 intervjuer (N=469), 277 gutter (59 prosent) og 192 jenter (41 prosent). Gjennomsnittsalder er 16,22 år, median 16, spredningen er fra 14 til 17 år (4,2 prosent 14 åringer, 17,9 prosent 15 åringer, 35,2 prosent 16 åringer og 42,6 prosent 17 åringer).

	2004 N=26		2005 N=31		2006 N=34		2007 N=31		2008 N=35		2009 N=28		2010 N=37		2011 N=25		2012 N=32		2013 N=29		2014 N=25		2015 N=25		2016 N=29		2017 N=23		2018 N=22		2019 N=23		2020 N=12	
	G	J	G	J	G	J	G	J	G	J	G	J	G	J	G	J	G	J	G	J	G	J	G	J	G	J	G	J	G	J	G	J	G	J
14 år	0	3	1	0	0	1	0	0	2	1	2	0	0	0	1	1	1	0	0	0	0	0	1	0	2	0	0	0	0	0	0	0	1	1
15 år	1	3	4	3	4	3	6	1	3	4	2	3	6	4	3	0	2	5	3	0	1	4	3	1	2	2	1	1	3	1	1	1	2	0
16 år	4	4	5	4	3	11	12	4	6	7	6	5	10	4	7	2	3	4	6	4	3	3	6	2	8	6	6	4	6	1	6	2	2	0
17 år	6	5	7	7	7	5	4	4	6	6	6	4	11	2	7	5	7	7	10	6	11	3	8	4	5	4	9	2	6	5	7	4	4	2
Sum	11	15	17	14	14	20	22	9	17	18	16	12	27	10	17	8	15	17	19	10	15	10	17	8	15	14	16	7	15	7	19	9	9	3
Total	26		31		34		31		35		28		37		25		32		29		25		25		29		23		22		23		12	

Figur 1: Fordeling kjønn og alder

Tidligere institusjonsopphold

Som det framgår av tabellen har langt de fleste av våre ungdommer (87,4 prosent) tidligere vært plassert i ulike barneverninstitusjoner eller psykiatriske ungdomsinstitusjoner.

	2004 N=26	2005 N=31	2006 N=34	2007 N=31	2008 N=35	2009 N=28	2010 N=37	2011 N=25	2012 N=32	2013 N=29	2014 N=25	2015 N=25	2016 N=29	2017 N=23	2018 N=22	2019 N=23	2020 N=12
Tidligere institusjonsopphold	68 %	87 %	89 %	90 %	94 %	96 %	89 %	80 %	88 %	83 %	92 %	92 %	79 %	88 %	77 %	91 %	100 %
Av de som har svart ja på tidligere institusjonsopphold, er det følgende fordeling på frekvens:																	
Minimum	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Maximum	4	8	10	8	6	9	6	5	13	5	18	6	6	8	11	9	5
Median	2	2	2	2	3	2	2	2	3	2	2	2	2	1	2	1	2
Mean	2,0	2,5	2,6	2,8	2,6	3,2	2,3	2,1	3,0	2,6	2,9	2,4	2,6	2,1	2,6	2,1	2,0

Figur 2: Tidligere institusjonsopphold

De fleste ungdommene, som har hatt tidligere institusjonsplasseringer før inntak i Stiftelsen, har hatt to plasseringer tidligere (median 2, gjennomsnitt 2,5). Jentene (N=172, 90 prosent) har gjennomsnittlig 2,9 plasseringer bak seg (1-11), median 2. Av guttene (N=237, 86 prosent), gjennomsnittet 2,5 plasseringer (1-19), median 2.

Ser vi på alle årene (N=469) framkommer det at 23 prosent av ungdommene har vært fosterhjemsplassert en eller flere ganger. Tabellen under viser variasjonene år om annet i forekomsten i prosent:

	2004 N=26	2005 N=31	2006 N=34	2007 N=31	2008 N=35	2009 N=28	2010 N=37	2011 N=25	2012 N=32	2013 N=29	2014 N=25	2015 N=25	2016 N=29	2017 N=23	2018 N=22	2019 N=23	2020 N=12
Tidligere fosterhjemsplasseringer	7,7	19,4	12,5	27,6	17,6	21,4	13,5	37,5	28,1	31,0	20,8	20,0	34,5	24,2	27,3	21,7	37,5

Figur 3 tidligere fosterhjemsplasseringer (i prosent)

Nasjonalitet

Av hele materialet (N=469) er 94,2 prosent født i Norge. Av foreldrene er 89,8 prosent av mødrenes født i Norge og 83,1 prosent av fedrene.

Antall flyttinger

Tabellen nedenfor viser antall flyttinger ungdommene har hatt i løpet av livet før plassering hos oss.

	2004 N=26	2005 N=31	2006 N=34	2007 N=31	2008 N=35	2009 N=28	2010 N=37	2011 N=25	2012 N=32	2013 N=29	2014 N=25	2015 N=25	2016 N=29	2017 N=23	2018 N=22	2019 N=23	2020 N=12
Minimum	0	1	0	0	0	0	0	1	0	1	0	1	1	1	0	0	1
Maximum	15	25	22	19	17	17	20	14	15	20	26	17	35	25	20	20	36
Median	4	7	7	5	7	6	6	6	7	7	5	7	6	6	7	8	7
Mean	5,2	7,1	7,2	6,9	7,1	6,8	6,8	6,8	7,0	7,5	7,6	7,3	8,6	7,1	7,3	13,0	10,2

Figur 4 : Antall flyttinger

Som det framgår av tabellen, er det et høyt antall flyttinger ungdommene har vært utsatt for. Det er rimelig å anta at noen av disse flyttingene også har medført skolebytter.

FYSISK HELSE

I EuroADAD intervjuet omhandler området fysisk helse spørsmål om generell helsetilstand, samt langvarige og alvorlige helseproblemer. Helseproblemer knyttet til misbruk og seksuell atferd berøres også, i tillegg til sykehusinnleggelser, legebisøk og eventuelle medisiner for fysiske helseproblemer.

Området innehar også en sjekkliste på 13 helseplager ved plasseringstidspunktet. Dette livsområdet har i alt 33 spørsmål, vil har valgt å presentere 6 av disse.

Tabellen nedenfor viser forekomsten av rapporterte spiseproblemer og ADHD. Spiseproblemene er ikke diagnostisert, men egenopplevde problemer. Forekomst av ADHD tar utgangspunkt i de ungdommene som har fullført en utredning.

	2004		2005		2006		2007		2008		2009		2010		2011			
	Gutter	Jenter	Gutter	Jenter	Gutter	Jenter	Gutter	Jenter	Gutter	Jenter	Gutter	Jenter	Gutter	Jenter	Gutter	Jenter		
Spise-problemer	10	47	6	29	0	47	5	57	6	28	13	8	0	30	24	63		
Total	32		16		26		19		17		11		8		36			
ADHD	33	9	18	7	19	16	27	11	24	40	25	17	37	20	29	13		
Total	18		13		17		23		31		21		32		31			
	2012		2013		2014		2015		2016		2017		2018		2019		2020	
	Gutter	Jenter	Gutter	Jenter	Gutter	Jenter	Gutter	Jenter	Gutter	Jenter	Gutter	Jenter	Gutter	Jenter	Gutter	Jenter	Gutter	Jenter
Spise-problemer	7	53	16	40	7	70	39	25	7	71	19	43	53	100	43	56	33	33
Total	31		24		32		28		38		26		68		48		33	
ADHD	33	29	37	40	33	0	29	0	7	14	27	0	14	33	23	33	13	33
Total	31		40		24		22		11		18		20		27		18	

Figur 5: Opplevde spiseproblemer og diagnostisert ADHD (i prosent)

Opplevde spiseproblemer og diagnostisert ADHD har høy forekomst jevnt over årene. Forekomsten av ADHD ser ut til å ha en topp i 2013 med 40 prosent. Som det framgår er forekomsten av spiseproblemer hos jentene år om annet betraktelig høyere enn hos guttene.

Tabellen under viser ungdommenes opplevde helseplager de siste 30 dagene før plassering. Tabellen viser prosentvis fordeling (ja i prosent) av de 4 valgte spørsmålene.

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Søvnvansker	44	39	60	45	51	56	49	40	34	31	60	40	54	54	68	78	75
Hodepine	44	32	37	32	27	68	35	28	25	17	20	40	31	25	22	27	25
Kvalme og brekningstendenser	11	13	26	0	14	19	3	8	16	7	16	8	14	26	27	9	25
Ryggproblemer eller andre smertepregete vansker	44	39	27	48	46	52	38	40	38	38	46	40	57	4	32	17	17

Figur 6: Helseplager, siste 30 dager (i prosent)

Disse 4 spørsmålene er trukket fram på grunn av at de ofte vises til som symptomer på bakenforliggende problemer.

Ser vi på hele materialet (N=469) melder 16 prosent av ungdommene at de er bekymret for sin fysiske helse. 30 prosent fikk reseptbelagt medisin for ulike lidelser ved inntaket. Disse var i hovedsak for allergi, astma, ADHD og søvnproblemer.

SKOLE

I EuroADAD intervjuet handler området skole om ungdommenes nåværende skole- eller sysselsettingssituasjon. En sjekkliste tar opp ulike skoleproblemer som motivasjon, prestasjon, tilpassing og skulking.

For ungdommer som ikke går på vanlig skole er det noen spørsmål om den aktuelle sysselsettingssituasjonen.

Dette livsområdet har i alt 37 spørsmål, vi har valgt å presentere 8 av disse.

Skoletrinn/klasser som er avsluttet og bestått før plassering

Tabellen viser antall skoletrinn/klasser ungdommen har avsluttet ved plassering.

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
8. klasse	27	20	19	9	11	11	0	4	16	12	0	0	7	4	5	23	19
9. klasse	8	0	9	16	17	14	35	16	13	12	25	25	21	21	18	14	17
10. klasse	65	77	69	68	63	71	54	68	59	62	67	54	69	54	73	46	67
Vg1		3	3	7	9	4	14	12	13	13	8	21	3	21	5	18	0

Figur 7:Antall skoletrinn avsluttet og bestått før plassering (i prosent)

Ser vi på hele materialet (N=469) melder 71 prosent at de har fullført grunnskolen før plassering. Imidlertid framkommer det av intervjuene at svært mange har hatt lite tilstedeværelse de siste årene.

Av de ungdommene som er over skolepliktig alder er det så å si ingen som har skoleplass, arbeid eller annen sysselsetting ved plassering.

For å belyse atferdsproblemene i skolen for disse elevene har vi valgt å se på hvor mange som har blitt tvunget til midlertidig å forlate skolen på grunn av dårlig oppførsel. Ser vi på hele materialet (N=469) er det 68 prosent av ungdommene som rapporterte dette. Forskjellen mellom gutter og jenter er 19 prosentpoeng, 76 prosent av guttene og 57 prosent av jentene.

Opplevde skoleproblemer

Av en sjekkliste på 14 mulige skoleproblemer nå eller sist ungdommen gikk på skole har vi valgt ut 8. Tabellen viser prosentvis fordeling (ja i prosent) av de 8.

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Mislykkes på skolen	46	55	60	52	51	61	54	64	63	54	56	50	52	38	73	64	50
Skulket regelmessig	89	90	80	68	91	79	78	84	88	86	88	83	86	83	82	77	67
Fagene er for vanskelige	54	39	63	58	51	54	38	36	53	39	40	29	52	33	64	64	50
Ikke motivert for å gjøre det bra	81	71	74	61	77	82	54	64	56	48	68	54	62	58	64	73	83
Forstyrrer/bråker i klassen	62	55	63	65	67	68	46	44	50	54	72	50	59	46	59	59	83
Problemer med lærerne	58	42	67	48	60	43	49	48	50	39	32	50	45	29	59	41	50
Mistrives på skolen	42	29	49	45	43	29	32	20	44	18	16	29	24	21	36	36	50
Lese/skrivevansker	23	16	20	26	11	7	24	32	16	14	20	13	14	25	23	14	8

Figur 8: Opplevde skoleproblemer (i prosent)

Som det framgår av tabellen kan vi fastslå at våre ungdommer har hatt store og omfattende skoleproblemer over tid. Til tross for dette framkommer det at 75 prosent er lite eller ikke i det hele tatt bekymret for sine skoleprestasjoner.

SOSIALT

Dette området omfatter kjæreste- og vennerelasjoner, med særlig fokus på misbruk og kriminell atferd. Området berører også fritid, mobbing og slåssing, seksuell identitet og risikofatferd. Området inneholder 37 spørsmål, vi har valgt å presentere 12 av disse her.

Vennerelasjoner og tilhørighet

Av de fem de har vært mest sammen med den siste måneden før plassering, svarer ungdommene følgende på om hvor mange av disse som har:

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Har hatt problemer med politiet i forbindelse med alkohol og narkotika	2,8	3,1	3,5	3,6	3,5	3,7	3,4	3,5	3,7	3,8	3,2	3,8	3,1	3,4	3,0	2,8	3,1
Har hatt problemer med politiet pga kriminalitet	2,4	2,7	3,0	3,2	3,1	3,5	3,3	3,1	2,8	3,2	3,3	3,3	2,3	3,2	2,8	2,6	3,0
Kjenner foreldrene dine	3,6	3,1	2,9	2,5	2,5	2,8	3,3	2,5	2,6	2,2	2,5	2,2	2,1	2,4	2,8	3,2	3,5

Figur 9: Omgangsvenner (gjennomsnittlig av de fem)

Som det framkommer har ungdommenes omgangsvenner de samme problemene som har ført til plassering for de intervjuede. Det er også verdt å merke seg at til tross for dette kjenner foreldrene i snitt halvparten av omgangsvennene. Videre svarer ungdommene følgende på om de mener de tilhører en gruppe eller gjeng som driver med kriminalitet eller andre sosialt uakseptable aktiviteter.

	2004		2005		2006		2007		2008		2009		2010		2011		2012	
	Gutter	Jenter	Gutter	Jenter	Gutter	Jenter	Gutter	Jenter	Gutter	Jenter	Gutter	Jenter	Gutter	Jenter	Gutter	Jenter	Gutter	Jenter
	46	67	65	71	69	53	36	89	82	88	40	83	59	70	59	50	40	75
Totalt	58		68		60		52		85		59		62		56		58	
	2013		2014		2015		2016		2017		2018		2019		2020			
	Gutter	Jenter	Gutter	Jenter	Gutter	Jenter	Gutter	Jenter	Gutter	Jenter	Gutter	Jenter	Gutter	Jenter	Gutter	Jenter		
	58	70	73	80	59	50	67	64	63	57	80	86	75	56	67	67		
Totalt	62		76		56		66		63		82		67		67			

Figur 10: Tilhørighet i gruppe/gjeng som driver med kriminalitet eller andre sosialt uakseptable aktiviteter (i prosent)

Det er verdt å merke seg jentenes høye svarprosent, dette har som alle ser vært høyt gjennom hele perioden. Merk den store forskjellen mellom kjønnene i 2007 (53 prosentpoeng) og 2009 (43 prosentpoeng).

Sosial risikoatferd

På spørsmål om de i løpet av de siste 30 dager før plassering har deltatt på noen av de følgende aktiviteter svarer ungdommene:

Festet hjemme eller utendørs:

2004		2005		2006		2007		2008		2009		2010		2011		2012	
Gutter	Jenter	Gutter	Jenter	Gutter	Jenter	Gutter	Jenter	Gutter	Jenter	Gutter	Jenter	Gutter	Jenter	Gutter	Jenter	Gutter	Jenter
82	100	76	93	75	79	68	100	93	93	92	94	80	77	62	75	63	73
2013		2014		2015		2016		2017		2018		2019		2020			
Gutter	Jenter	Gutter	Jenter	Gutter	Jenter	Gutter	Jenter	Gutter	Jenter	Gutter	Jenter	Gutter	Jenter	Gutter	Jenter		
80	84	80	73	75	75	64	79	87	86	67	86	71	67	67	100		

Plaget eller mobbet andre:

2004		2005		2006		2007		2008		2009		2010		2011		2012	
Gutter	Jenter	Gutter	Jenter	Gutter	Jenter	Gutter	Jenter	Gutter	Jenter	Gutter	Jenter	Gutter	Jenter	Gutter	Jenter	Gutter	Jenter
0	33	35	14	12	22	4	22	35	17	31	17	11	20	18	0	13	0
2013		2014		2015		2016		2017		2018		2019		2020			
Gutter	Jenter	Gutter	Jenter	Gutter	Jenter	Gutter	Jenter	Gutter	Jenter	Gutter	Jenter	Gutter	Jenter	Gutter	Jenter		
5	0	20	10	23	0	0	0	6	0	33	14	7	11	33	0		

Ødelagt annens eiendom med vilje:

2004		2005		2006		2007		2008		2009		2010		2011		2012	
Gutter	Jenter	Gutter	Jenter	Gutter	Jenter	Gutter	Jenter	Gutter	Jenter	Gutter	Jenter	Gutter	Jenter	Gutter	Jenter	Gutter	Jenter
45	30	35	29	37	29	45	33	47	39	44	0	30	20	35	14	40	25
2013		2014		2015		2016		2017		2018		2019		2020			
Gutter	Jenter	Gutter	Jenter	Gutter	Jenter	Gutter	Jenter	Gutter	Jenter	Gutter	Jenter	Gutter	Jenter	Gutter	Jenter		
16	30	47	40	29	12	13	43	31	0	40	14	29	11	23	33		

Havnet i slåsskamp:

2004		2005		2006		2007		2008		2009		2010		2011		2012	
Gutter	Jenter	Gutter	Jenter	Gutter	Jenter	Gutter	Jenter	Gutter	Jenter	Gutter	Jenter	Gutter	Jenter	Gutter	Jenter	Gutter	Jenter
45	52	41	14	63	39	47	22	75	50	50	50	41	60	59	50	53	33
2013		2014		2015		2016		2017		2018		2019		2020			
Gutter	Jenter	Gutter	Jenter	Gutter	Jenter	Gutter	Jenter	Gutter	Jenter	Gutter	Jenter	Gutter	Jenter	Gutter	Jenter		
37	34	60	50	70	25	40	54	60	57	47	43	64	11	44	100		

Figur 11: Sosial risikoatferd (i prosent)

Som det framgår av tabellen, er det høy frekvens av sosial risikoatferd blant ungdommene.

Kjærestereelasjoner og seksualitet

Et stort antall av de 469 ungdommene har/eller har hatt kjæreste/kjærester de tre siste månedene før plassering (75 prosent av jente og 60 prosent av guttene). Disse ungdommene svarer følgende på spørsmål om vedrørende kjærestes bruk av alkohol og narkotika, og kriminelle aktivitet:

	2004		2005		2006		2007		2008		2009		2010		2011		2012	
	Gutter	Jenter	Gutter	Jenter	Gutter	Jenter	Gutter	Jenter	Gutter	Jenter	Gutter	Jenter	Gutter	Jenter	Gutter	Jenter	Gutter	Jenter
Alkoholbruk	75	82	82	82	71	79	43	50	27	60	43	71	11	50	43	29	57	36
Narkotika- bruk	13	73	36	64	14	42	21	100	40	60	29	71	11	63	29	57	43	73
Kriminalitet	13	64	0	55	14	43	14	100	27	53	14	43	11	63	29	43	29	73
	2013		2014		2015		2016		2017		2018		2019		2020			
	Gutter	Jenter	Gutter	Jenter	Gutter	Jenter	Gutter	Jenter	Gutter	Jenter	Gutter	Jenter	Gutter	Jenter	Gutter	Jenter		
Alkoholbruk	30	50	57	57	44	43	33	88	36	75	11	33	13	17	20	0		
Narkotika- bruk	20	63	43	57	44	33	22	75	27	50	11	33	13	17	20	100		
Kriminalitet	10	63	29	71	0	50	11	33	18	50	0	0	13	17	20	100		

Figur 12: Risikoatferd, kjærester (i prosent)

Som det framgår av tabellen, har jentenes kjærester høyere skår på alle områdene. 2018 og 2019 skiller seg ut fra de andre årene, ved at det er høy prosent som velger å ikke svare på spørsmålene.

De fleste ungdommene i hele utvalget svarer at de har debutert seksuelt (92 prosent). Av disse rapporterer 23 prosent av guttene at de har gjort noen gravid og 21 prosent av jentene at de har vært gravide.

Videre svarer (N=469) 6 prosent av guttene og 23 prosent av jentene at de noen gang har hatt sex i bytte mot bosted, alkohol, narkotika eller penger.

	2004		2005		2006		2007		2008		2009		2010		2011		2012	
	Gutter	Jenter	Gutter	Jenter	Gutter	Jenter	Gutter	Jenter	Gutter	Jenter	Gutter	Jenter	Gutter	Jenter	Gutter	Jenter	Gutter	Jenter
Aldri	100	60	100	77	100	59	94	71	93	88	86	64	100	78	81	63	93	80
Ja, 1 gang	0	7	0	15	0	6	6	0	7	0	7	9	0	0	13	0	0	0
2-10 ganger	0	33	0	0	0	6	0	0	0	0	0	18	0	11	0	25	0	13
Flere enn 10	0	0	0	0	0	18	0	29	0	12	0	0	0	0	0	13	7	7
Vil ikke svare	0	0	0	8	0	11	0	0	0	0	7	9	0	11	6	0	0	0
	2013		2014		2015		2016		2017		2018		2019		2020			
	Gutter	Jenter	Gutter	Jenter	Gutter	Jenter	Gutter	Jenter	Gutter	Jenter	Gutter	Jenter	Gutter	Jenter	Gutter	Jenter		
Aldri	95	78	100	33	80	87	100	75	81	71	73	86	86	56	89	67		
Ja, 1 gang	0	11	0	11	7	13	0	8	0	0	7	14	7	11	11	0		
2-10 ganger	5	11	0	22	13	0	0	8	0	0	7	0	0	11	0	0		
Flere enn 10	0	0	0	0	0	0	0	8	0	0	7	0	0	0	0	0		
Vil ikke svare	0	0	0	0	0	0	0	0	19	29	7	0	7	22	0	33		

Figur 13: Sex i bytte mot bosted, alkohol, narkotika eller penger

Tabellen viser at det i all hovedsak er jenter som svarer bekreftende på disse spørsmålene. Det er, tatt i betraktning alder, en nedslående høy prosent.

Til tross for tabellene over som beskriver i risikofylt hverdag rapporterer 68 prosent at de var ganske eller veldig fornøyd med sitt sosiale liv. Bare 10 prosent av ungdommene uttrykte at de ikke var fornøyd i det hele tatt.

FAMILIE

Dette området kartlegger alvorlige problemer hos foreldre og søsken. Under dette området innhentes informasjon om familiens klima og relasjoner til familiemedlemmer, først og fremst mor og far og eventuelle fosterforeldre. Her berøres også ungdommens tilpasning til familien.

Vi har her valgt å forholde oss til foreldres sivile status, hvem ungdommen har bodd sammen med og forekomsten av rus i familiene. Dette har vi gjort fordi det gir et bilde av ungdommens situasjon over tid. I tillegg sier dette noe om arbeidet som må gjøres både overfor den enkelte ungdom og ikke minst familien.

Foreldrenes sivile status

Følgende tabell viser foreldrenes sivile status ved ungdommens plassering.

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Samboende/gifte foreldre	19	16	17	16	20	14	17	16	19
Foreldre som aldri har bodd sammen	4	16	9	10	6	4	3	8	6
Separerte/skilte foreldre	73	61	74	61	63	54	78	60	75
En forelder død	4	7	0	13	11	25	3	16	0
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	
Samboende/gifte foreldre	24	16	38	28	25	32	13	17	
Foreldre som aldri har bodd sammen	3	12	13	10	13	9	4	8	
Separerte/skilte foreldre	66	60	33	59	50	55	65	58	
En forelder død	7	12	17	3	9	5	13	17	

Figur 14:Foreldrenes sivile status (i prosent)

Frekvensen av skilte foreldre er stabilt høyt år om annet. Som det framkommer ligger prosentdelen i hele utvalget (N=469) av gifte/samboende foreldre 20 prosent og separerte/skilte foreldre på hele 63 prosent.

Videre ligger gjennomsnittet av en forelder død høyere enn landsgjennomsnittet (9 prosent), og spesielt høyt for inntakene i 2009.

Foreldrenes sysselsettingssituasjon

Ungdommene rapporterer følgende om sine foreldres sysselsetting. 56 prosent av både mødre og 55 prosent av fedre er i arbeid. 30 prosent av mødrene og 21 prosent av fedrene er enten arbeidsledige, langtidssykemeldte, uføretrygdete eller mottar sosialhjelp. 4 prosent av mødrene er under utdanning og 2 prosent av fedrene er i fengsel.

Bosituasjon til ungdommene

Tabellen nedenfor viser hvem ungdommene hovedsakelig har bodd sammen med i løpet av livet.

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Begge foreldre	23	36	29	26	26	25	30	16	41	35	20	36	41	33	46	22	33
Bare mor	27	29	31	45	37	21	41	40	19	35	32	36	33	29	27	39	17
Mor og stefar	46	26	31	16	26	32	14	20	13	17	20	12	15	21	14	17	17
Bare far	0	3	3	3	0	11	0	4	0	3	4	4	4	0	5	4	17
Far og stemor	4	0	0	3	3	4	3	0	6	0	8	8	0	4	0	9	0
Fosterfamilie	0	3	3	3	6	4	5	20	16	11	0	4	8	0	0	4	8
Delt omsorg	0	0	3	0	3	4	8	0	6	0	12	0	0	8	0	4	0

Figur 15: Hvem ungdommene hovedsakelig har bodd sammen med i løpet av livet (i prosent)

Som det framgår av tabellen er fedrene svært fraværende i utvalget. I hele utvalget (N=469) 53 prosent hatt sin hovedbase hos mor. Videre har 30 prosent bodd hos begge foreldrene.

Kun 5 prosent av ungdommer har hovedsakelig bodd i fosterfamilie under oppveksten, mens 106 ungdommer har hatt en eller flere fosterhjems plasseringer i løpet av oppveksten, altså 23 prosent.

Tabellen nedenfor viser bosituasjonen til ungdommene de siste 30 dagene før plassering.

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Begge foreldre	8	10	14	7	17	11	14	12	9	10	12	16	10	17	14	17	12
Bare mor	20	16	17	16	9	14	24	8	19	7	4	8	14	13	5	8	13
Mor og stefar	27	13	11	3	3	18	8	8	3	10	4	8	7	13	18	17	10
Bare far	4	10	7	7	0	4	3	0	0	3	4	0	0	8	5	0	3
Far og stemor	4	3	0	0	3	0	3	4	9	3	0	0	0	0		0	2
Delt omsorg	0	0	0	0	0	4	3	4	3	0	4	0	0	4	0	0	2
Fosterfamilie	12	7	3	3	6	7	5	8	0	3	8	24	7	8	5	17	4
Institusjon	8	19	31	45	46	36	30	44	56	48	44	44	59	37	30	33	41
Venner/kjæreste	12	16	9	20	17	0	5	12	0	14	20	0	0	0	5	8	8

Figur 16: Bosituasjonen til ungdommene de siste 30 dagene før plassering (i prosent)

Den siste tiden før plassering i stiftelsen er bor flesteparten av ungdommene (N=469) på institusjon (41 prosent).

Forekomsten av rus hos biologiske foreldre og søsken

På spørsmål om ungdommen opplever at noen i deres nærmeste familie har/har hatt store problemer med alkohol og narkotika, svares det følgende:

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Mor (alkohol)	4	13	17	3	23	11	22	16	20	11	16	16	17	0	23	17	17
Mor (narkotika)	8	16	14	19	23	36	19	28	27	11	12	20	17	8	27	4	25
Far (alkohol)	31	36	40	32	26	46	17	44	21	43	24	4	41	13	27	35	33
Far (narkotika)	19	26	37	26	34	43	25	40	35	36	20	8	38	13	40	17	33
Søsken (alkohol)	8	10	11	13	6	14	14	16	13	7	12	4	10	17	17	9	8
Søsken (narkotika)	30	26	23	32	23	21	32	28	37	18	28	28	21	25	27	17	8

Figur 17: Forekomsten av rusproblemer hos biologisk familie (i prosent)

Tabellen viser en jevn og urovekkende høy andel av ungdommer som rapporterer at en eller flere av deres nærmeste biologiske familie har/eller har hatt store problemer med rus. Ellers er det vært å merke seg den høye frekvensen av rusmisbruk hos søsken, dette til tross for at ikke alle har eldre søsken.

Ser vi på hele utvalget (N=469) rapporterer 30 prosent at deres biologiske fedre har store problemer med alkohol og 29 med narkotika. Ungdommenes rapporterte rusproblemer hos biologiske mødre er noe lavere, 15 prosent med store problemer med alkohol og 19 med narkotika. Hos søsken er tallene 11 prosent med store problemer med alkohol og 25 prosent med store problemer med narkotika.

PSYKISK HELSE

Formålet med dette kapitlet er å fange opp de vanligste psykiske eller følelsesmessige problemene blant unge mennesker i vår målgruppe. Kapitlet omfatter tidligere behandling, opplevelser av psykiske eller følelsesmessige problemer og selvmordstanker/forsøk, i tillegg til en sjekkliste med ulike psykiske helseproblemer og atferdsmønster. Fysisk, seksuell eller følelsesmessig mishandling er også inkludert. Området psykisk helse omfatter 47 spørsmål, vi har valgt å presentere 15 av disse.

Tidligere behandling for psykiske vansker

72 prosent av ungdommene (N=469) har mottatt poliklinisk behandling for psykiske eller følelsesmessige problem, og variasjonen i omfanget er fra en til ti behandlingssekvenser¹. Flere jenter (77 prosent) enn gutter (69 prosent) har mottatt poliklinisk behandling.

Tabellen viser utviklingen over en syttenårsperiode:

	2004 N=26	2005 N=31	2006 N=34	2007 N=31	2008 N=35	2009 N=28	2010 N=37	2011 N=25	2012 N=32	2013 N=29	2014 N=25	2015 N=25	2016 N=29	2017 N=23	2018 N=22	2019 N=23	2020 N=12
Gutter	55	35	75	55	94	44	72	74	87	44	47	65	60	71	67	93	89
Jenter	57	79	89	89	72	92	70	70	63	80	80	75	83	43	86	89	100
Total	56	55	83	65	83	64	71	73	74	64	64	68	70	62	73	91	91

Figur 18: Poliklinisk behandling for psykiske vansker

18 prosent av ungdommene (N=469) har hatt innleggelser i psykiatriske institusjoner før plassering i stiftelsen, 26 prosent av jentene og 12 prosent av guttene. Her vises prosentvis utvikling over en syttenårsperiode:

	2004 N=26	2005 N=31	2006 N=34	2007 N=31	2008 N=35	2009 N=28	2010 N=37	2011 N=25	2012 N=32	2013 N=29	2014 N=25	2015 N=25	2016 N=29	2017 N=23	2018 N=22	2019 N=23	2020 N=12
Gutter	9	12	13	23	6	6	0	6	33	17	7	12	20	27	0	21	11
Jenter	13	27	47	33	28	25	10	13	25	20	20	25	50	0	29	22	0
Total	12	19	31	26	17	15	3	8	29	18	12	16	34	18	10	21	8

Figur 19: Innleggelse psykiatri

2016 skiller seg fra tidligere år med et høyt antall (34 prosent) ungdommer som har vært innlagt i psykiatrisk institusjon før plassering i stiftelsen. Antall innleggelser varierer fra en til fire.

¹ En behandlingsfrekvens er i denne sammenheng et behandlingsforløp hos en behandler.

Utsatt for krenkelser

På spørsmål om de (N=469) noen gang i løpet av livet har blitt, av foreldrene eller andre, utsatt for krenkelser, svarer 56 prosent at de har blitt fysisk mishandlet, 25 prosent at de har blitt seksuelt misbrukt og 54 prosent at de har blitt følelsesmessig mishandlet. Som det framkommer er det høy forekomst på alle områdene. Jentene skiller seg jevnt over ut med høyere rapportering. På området seksuelt misbrukt er det store kjønnsforskjeller, jentene skiller seg markant ut med at hele 54 prosent svarer bekreftende mot fire prosent av guttene. Svarprosenten fordelt over en syttenårsperiode er som følger:

	2004 N=26		2005 N=31		2006 N=34		2007 N=31		2008 N=35		2009 N=28		2010 N=37		2011 N=25		2012 N=32		2013 N=29		2014 N=25		2015 N=25		2016 N=29		2017 N=23		2018 N=22		2019 N=23		2020 N=12	
	J	G	J	G	J	G	J	G	J	G	J	G	J	G	J	G	J	G	J	G	J	G	J	G	J	G	J	G	J	G	J	G	J	G
Fysisk	60	46	57	41	74	63	78	55	60	45	42	19	80	44	63	41	63	47	80	50	50	53	50	77	54	53	43	63	100	40	67	43	100	44
Seksuelt	60	0	43	0	42	0	67	9	40	0	17	6	50	0	50	0	50	0	40	0	70	7	67	13	82	0	14	13	57	7	75	8	100	11
Følelses- messig	60	36	64	24	74	50	78	41	60	36	33	44	70	37	75	53	75	60	89	22	60	53	63	47	77	47	14	53	100	29	89	43	100	67

Figur 20: Utsatt for krenkelser

Følelser, tanker og reaksjonsmønstre

Intervjuet inneholder en sjekkliste over 18 følelser, tanker og reaksjonsmønstre hos ungdommene i tidsvinduet de siste 30 dager før plassering. Vi har her valgt å presentere seks. Tabellen (N=387) viser prosentvis fordeling (ja i prosent) av de seks over en syttenårsperiode.

	2004 N=26	2005 N=31	2006 N=34	2007 N=31	2008 N=35	2009 N=28	2010 N=37	2011 N=25	2012 N=32	2013 N=29	2014 N=25	2015 N=25	2016 N=29	2017 N=23	2018 N=22	2019 N=23	2020 N=12
Skammer meg over meg selv	35	36	51	36	56	39	27	40	42	39	64	40	57	38	57	36	33
Følelse av at andre er imot meg eller ute etter å ta meg	50	61	60	52	66	50	53	46	55	50	63	42	45	41	81	30	42
Redd for å miste kontrollen over handlingene mine	46	42	57	45	46	43	38	44	47	43	32	44	46	33	48	26	42
Følelse av håpløshet med tanke på framtiden	69	42	69	52	57	61	41	64	49	61	68	64	55	42	57	65	42
Følelse av å være verdiløs	39	32	63	36	26	39	32	28	50	21	33	44	52	35	38	30	33
Følt meg ydmyket eller plaget av andre	23	16	46	23	29	11	19	16	36	14	24	24	35	26	55	9	17

Figur 21: Følelser, tanker og reaksjonsmønstre, siste 30 dager

Tabellen viser at ungdommene skårer høyt på svært mange "vondter". De valgte spørsmålene forteller med tydelighet at en stor prosent av ungdommene har opplevelser og historier som gir lavt selvbilde og liten tro på egen mestring og positiv framtidstro.

Selvdestruktiv atferd og medisinerer for psykiske eller følelsesmessige problemer

Tabellen nedenfor viser hvor mange prosent av ungdommene (N=469) som i løpet av livet har:

2004 N=26	2005 N=31	2006 N=34	2007 N=31	2008 N=35	2009 N=28	2010 N=37	2011 N=25	2012 N=32	2013 N=29	2014 N=25	2015 N=25	2016 N=29	2017 N=23	2018 N=22	2019 N=23	2020 N=12																	
Skadet seg selv med vilje																																	
G	J	G	J	G	J	G	J	G	J	G	J	G	J	G	J	G	J	G	J	G	J	G	J	G	J	G	J	G	J	G	J		
18	67	29	79	31	90	46	89	35	94	31	75	7	80	29	75	40	67	17	70	20	60	41	75	13	93	31	14	47	71	36	100	33	100
Forsøkt å ta sitt eget liv																																	
G	J	G	J	G	J	G	J	G	J	G	J	G	J	G	J	G	J	G	J	G	J	G	J	G	J	G	J	G	J	G	J	G	J
27	40	0	27	6	42	23	67	18	33	13	42	4	50	30	67	33	38	28	30	27	70	29	29	27	69	18	14	27	71	23	56	44	100

Figur 22: Selvskading

2004	2005		2006		2007		2008		2009		2010		2011		2012		2013		2014		2015		2016		2017		2018		2019		2020		
Medisinert for et psykisk eller følelsesmessig problem																																	
G	J	G	J	G	J	G	J	G	J	G	J	G	J	G	J	G	J	G	J	G	J	G	J	G	J	G	J	G	J	G	J	G	J
27	20	18	21	19	58	23	22	18	22	6	25	11	40	18	25	13	38	20	28	14	30	12	25	13	21	25	14	13	29	0	56	22	0

Figur 23: Medisinert

Tabellene viser høy forekomst av selvdestruktiv atferd. Samlet (N=469) har 49 prosent drevet med selvskading, 31 prosent har forsøkt å ta sitt eget liv og 22 prosent blitt medisineret for et psykisk problem før plassering i stiftelsen. Selv om forekomsten er urovekkende høy både hos guttene og jentene er det store forskjeller. Av jentene er det hele 78 prosent som har drevet med selvskading, 45 prosent som har forsøkt å ta sitt eget liv og 30 prosent som har blitt medisineret for et psykisk problem.

KRIMINALITET

Hensikten med dette området er å kartlegge personers kriminelle karriere og forhold til rettsvesenet. Det er spørsmål om anholdelser, arrestasjoner og dommer. Videre inneholder området en sjekkliste der ulike lovbrudd går igjennom, med informasjon om debutalder og hyppighet de siste 3 måneder.

Vi har valgt å fokusere på den kriminaliteten ungdommene selv rapporterer å ha utført. Tabellen inneholder 18 mulige kriminelle handlinger, vi har valgt ut 7 av disse. Tabellen viser hvor stor prosent av ungdommene som har utført disse kriminelle handlingene før plassering.

	2004		2005		2006		2007		2008		2009		2010		2011		2012	
	G	J	G	J	G	J	G	J	G	J	G	J	G	J	G	J	G	J
Tyveri	100	80	88	79	94	74	96	56	82	83	88	42	82	90	88	75	73	71
Salg av narkotika	100	64	88	64	88	90	86	78	88	72	87	75	70	70	77	75	86	71
Biltyveri	64	53	65	50	56	47	58	56	58	56	44	33	63	60	64	63	60	35
Ran	36	20	41	29	25	37	46	22	53	28	25	42	44	30	35	25	40	6
Innbrudd	91	47	88	43	81	42	96	56	94	67	81	42	85	60	77	75	60	40
Vold/mishandling	82	53	82	71	79	74	64	56	71	78	75	58	70	80	59	13	67	53
Våpenbesittelse	82	60	88	71	81	68	86	78	94	56	75	67	74	80	77	50	67	53
	2013		2014		2015		2016		2017		2018		2019		2020			
	G	J	G	J	G	J	G	J	G	J	G	J	G	J	G	J		
Tyveri	83	80	86	50	82	77	87	57	56	43	73	71	77	22	78	100		
Salg av narkotika	88	60	87	100	71	50	73	57	75	71	87	71	86	89	78	100		
Biltyveri	61	60	47	60	47	13	47	21	44	29	60	29	50	33	67	67		
Ran	39	33	38	30	77	0	67	14	38	29	40	29	57	22	78	100		
Innbrudd	72	60	87	44	69	38	73	43	63	29	87	71	79	44	67	67		
Vold/mishandling	78	30	70	20	71	43	80	54	69	71	73	71	86	56	67	100		
Våpenbesittelse	79	70	73	60	71	29	73	31	69	57	73	57	86	67	67	67		

Figur 24: Kriminelle handlinger (i prosent)

Den kriminelle aktiviteten hos ungdommene før plassering ser ut til å være relativt stabil over de 17 årene vi kan redegjøre for. Det er verdt å merke seg at jentene som guttene har høy frekvens.

Ser vi på hele utvalget (N=469) gjennom disse 17 årene i forhold til gjennomsnittlig debutalder på de forskjellige kriminelle handlingene finner vi at vold/mishandling og tyveri er de variablene med lavest debutalder (13 år). De andre kriminelle handlingene har en gjennomsnittlig debutalder på 14 år.

En stor gruppe av utvalget viser en svært lav og bekymringsfull debutalder, ved 12 års alder har: 32 prosent utført vold/mishandling, 26 prosent tyveri, 13 prosent vært i besittelse av våpen, sju prosent innbrudd, seks prosent ran, sju prosent biltyveri og fire prosent har solgt narkotika.

ALKOHOL OG NARKOTIKA

Målet med dette området er å gi et bilde av både bruk og misbruk. Både tidligere og nåværende bruksmønstre/misbruksmønstre står i fokus. Tabellen viser forekomsten og bruken av forskjellige rusmidler før inntakene i prosent (N=469).

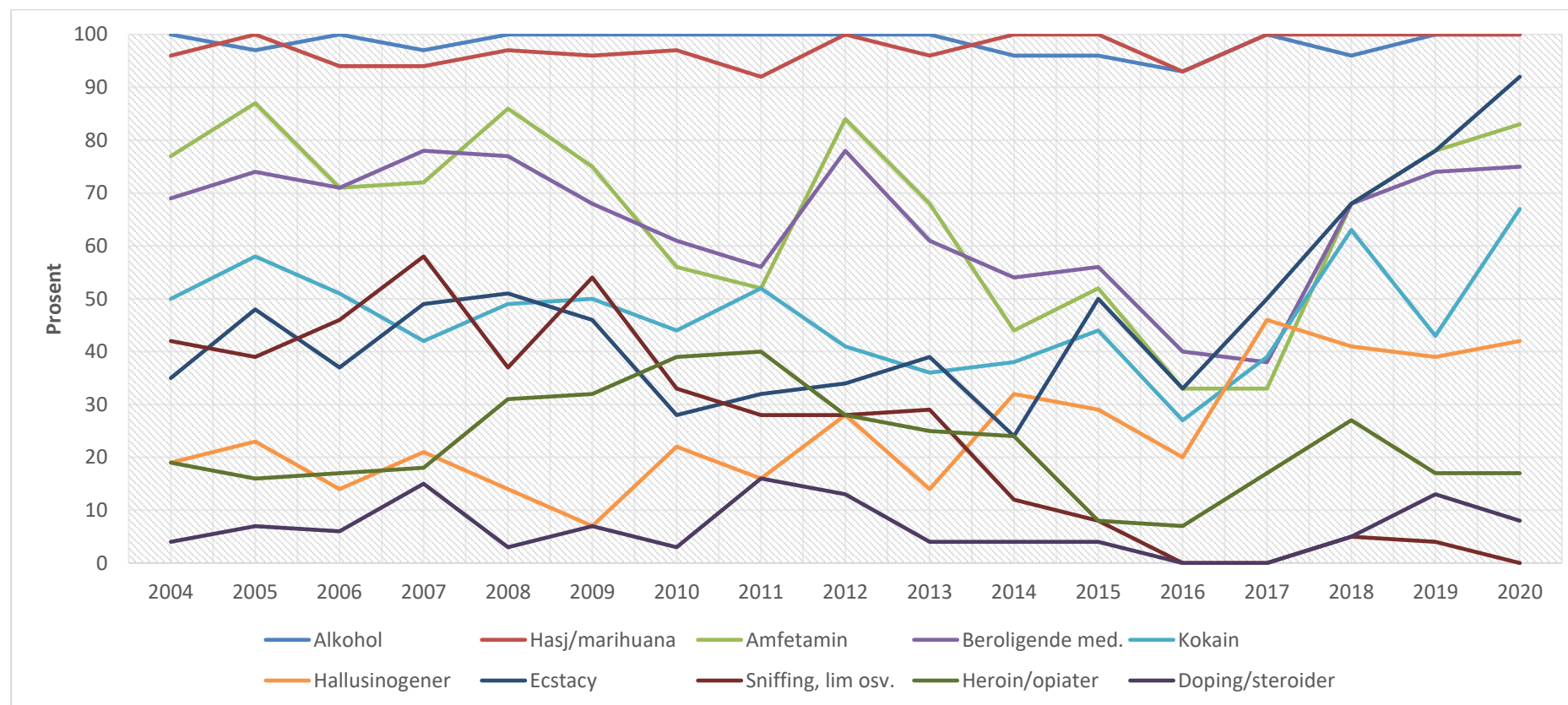
	2004 N=26	2005 N=31	2006 N=34	2007 N=31	2008 N=35	2009 N=28	2010 N=37	2011 N=25	2012 N=32	2013 N=29	2014 N=25	2015 N=25	2016 N=29	2017 N=23	2018 N=22	2019 N=23	2020 N=12
Alkohol	100	97	100	97	100	100	100	100	100	100	96	96	93	100	96	100	100
Hasj/marihuana	96	100	94	94	97	96	97	92	100	96	100	100	93	100	100	100	100
Amfetamin	77	87	71	72	86	75	56	52	84	68	44	52	33	33	68	78	83
Beroligende med.	69	74	71	78	77	68	61	56	78	61	54	56	40	38	68	74	75
Kokain	50	58	51	42	49	50	44	52	41	36	38	44	27	39	63	43	67
Hallusinogener	19	23	14	21	14	7	22	16	28	14	32	29	20	46	41	39	42
Ecstasy	35	48	37	49	51	46	28	32	34	39	24	50	33	50	68	78	92
Sniffing, lim osv.	42	39	46	58	37	54	33	28	28	29	12	8	0	0	5	4	0
Heroin/opiater	19	16	17	18	31	32	39	40	28	25	24	8	7	17	27	17	17
Doping/steroider	4	7	6	15	3	7	3	16	13	4	4	4	0	0	5	13	8

Figur 25: Bruk av rusmidler

I forhold til bruk og mengde kan lite tilføyes her, tabellen taler for seg selv. Alkohol, hasj, amfetamin og beroligende medikamenter er uten tvil de rusmidlene som har høyest forekomst år om annet.

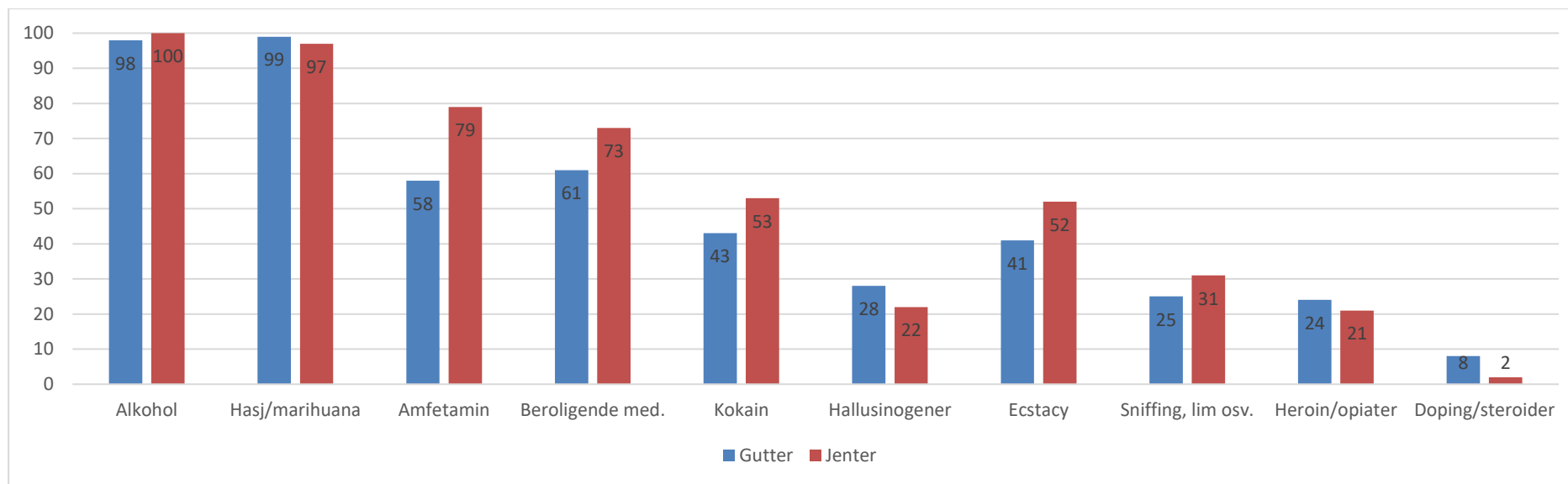
Videre ser vi at i 2016 var det året der forekomsten av andre rusmidler enn alkohol og hasj var på det laveste med under 50 prosent. Fra 2016 fram til og med 2020 har det vært en sterk økning av bruk andre rusmidler. I tillegg til amfetamin og beroligende medikamenter har bruken av ecstasy (partydop) og kokain økt sterkt de siste 3 årene. Videre har bruken av hallusinogener en jevn økende trendlinje, men sniffing av lim og lignende har en jevn nedadgående trendlinje.

Grafisk framstilles dette under i et linjediagram.

Figur 26: Bruk, rusmidler

Ser vi på hele utvalget (N=469) vises store kjønnsforskjeller. Årsaken til denne forskjellen sier ikke materialet noe om. Jentene (N=192) har en høyere skår enn guttene i bruken av rusmidler som amfetamin (21 prosentpoeng), beroligende medikamenter (12 prosentpoeng), kokain (10 prosentpoeng) og ecstasy (11 prosentpoeng).

Figur 27: Bruk av rusmidler i prosent, kjønn

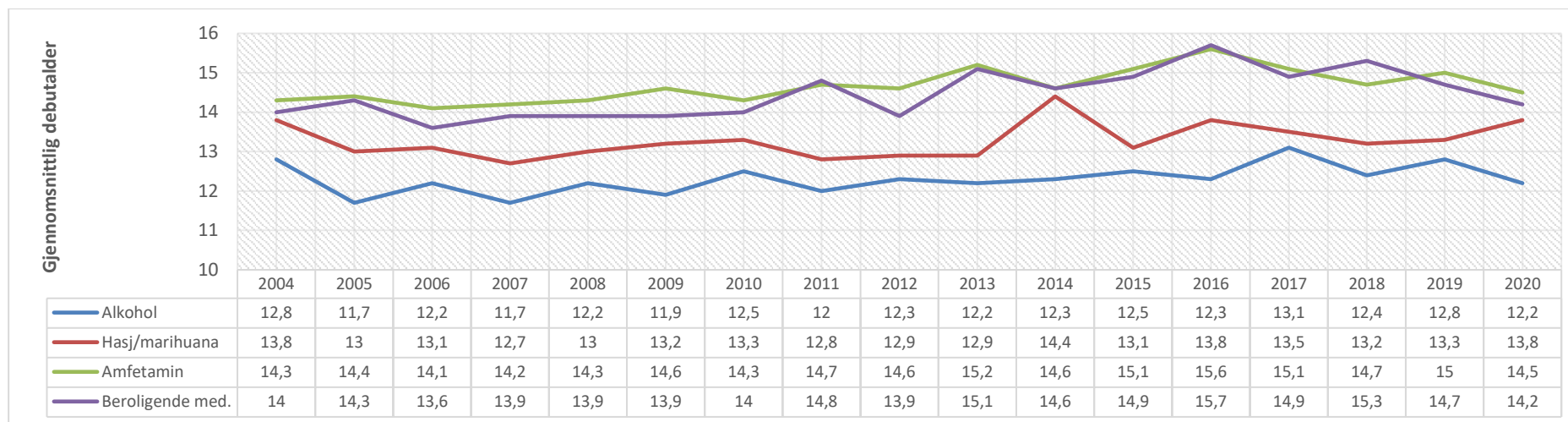
Da hasj, amfetamin og beroligende medikamenter er de rusmidlene, i tillegg til alkohol, flest har brukt før inntak i Stiftelsen har vi valgt å se nærmere på omfanget. Ved inntak (N=469) har de ungdommene som har brukt hasj (N=458) gjennomsnittlig brukt stoffet i 29 måneder (to år og fem måneder). Guttene (N=271) har gjennomsnittlig brukt hasj fire måneder lengre enn jentene (N=185). Videre har de ungdommene som har brukt amfetamin (N=312) i gjennomsnitt brukt stoffet over en tidsperiode på 12 måneder. Amfetamin har jentene (N=151) brukt lengst, 13 måneder mens guttene (N=160) ti måneder. Beroligende medikamenter er det rusmidlet ungdommene (N=308) har brukt lengst ved siden av hasj (15 måneder). Her er det ikke noen nevneverdige kjønnsforskjeller.

Ser vi videre på gjennomsnittlig debutalder for de som har brukt forskjellige rusmidlene få vi følgende tabell:

	2004 N=26	2005 N=31	2006 N=34	2007 N=31	2008 N=35	2009 N=28	2010 N=37	2011 N=25	2012 N=32	2013 N=29	2014 N=25	2015 N=25	2016 N=29	2017 N=23	2018 N=22	2019 N=23	2020 N=12
Alkohol	12,8	11,7	12,2	11,7	12,2	11,9	12,5	12,0	12,3	12,2	12,3	12,5	12,3	13,1	12,4	12,8	12,2
Hasj/marihuana	13,8	13,0	13,1	12,7	13,0	13,2	13,3	12,8	12,9	12,9	14,4	13,1	13,8	13,5	13,2	13,3	13,8
Amfetamin	14,3	14,4	14,1	14,2	14,3	14,6	14,3	14,7	14,6	15,2	14,6	15,1	15,6	15,1	14,7	15,0	14,5
Beroligende med.	14,0	14,3	13,6	13,9	13,9	13,9	14,0	14,8	13,9	15,1	14,6	14,9	15,7	14,9	15,3	14,7	14,2
Kokain	15,0	14,6	14,7	14,8	14,2	14,5	14,9	15,2	14,9	15,6	14,6	15,2	14,8	15,0	15,1	14,6	14,6
Hallusinogener	15,8	15,3	14,0	14,4	13,4	13,0	15,1	15,0	15,1	15,5	15,8	15,1	16,0	15,3	15,4	14,6	14,5
Ecstasy	15,3	15,5	14,0	14,7	14,6	14,9	14,7	14,6	15,2	15,4	16,3	15,5	15,8	15,2	14,8	14,7	14,6
Sniffing, lim osv.	13,5	12,9	13,4	13,2	14,3	13,5	13,6	13,9	13,6	13,4	13,3	13,5			13,0	11,0	
Heroin/opiater	15,0	15,2	15,3	15,2	14,7	14,4	15,1	15,4	15,2	16,0	15,8	16,0	13,0	15,0	15,0	15,5	15,5
Doping/steroider	15,0	15,0	14,5	15,0	14,0	14,5	16,0		14,3	17,0	16,0	16,0			15,0	14,7	

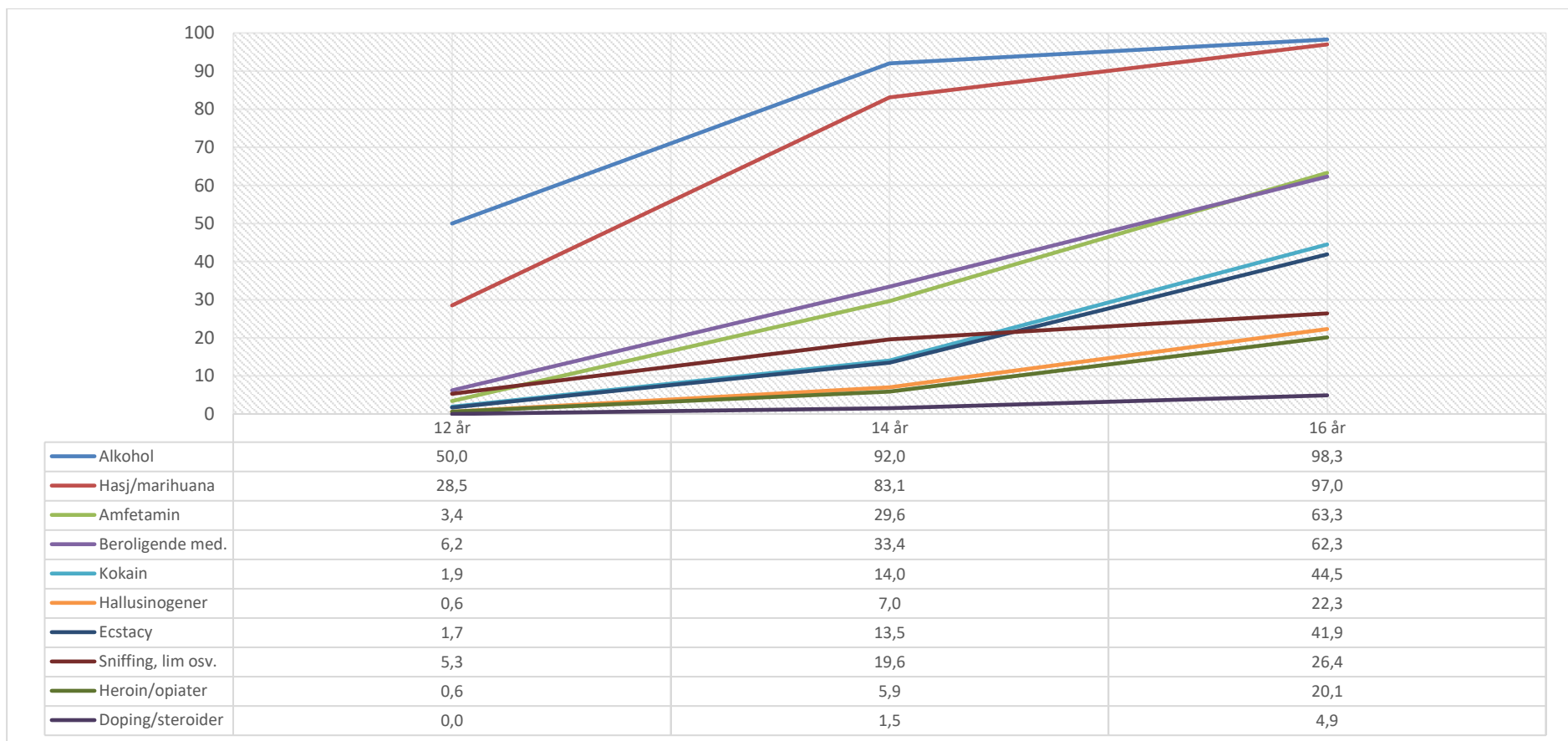
Figur 28: Debutalder, rusmidler

Som tabellen viser starter våre ungdommer gjennomsnittlig med alkohol ved 12 årsalderen, for deretter å bruke hasj ved 13 årsalderen og beroligende medikamenter og amfetamin ved 14 år. Diagrammet under viser svingningene over en syttenårsperiode for de mest brukte rusmidlene.

Figur 29: Debutalder rusmidler, diagram

Tar vi for oss hele materialet (N=469) og ser på hvor mange som prosentvis har debutert med forskjellige rusmidler ved 12 års, 14 års og 16 års alder får vi følgende diagram:

Figur 30: Debutalder og bruk 12 - 16 år

Vi ser her at omfanget av rusbruk øker dramatisk i perioden 12 til 16 år. Som det framgår har en høy prosent av ungdommene allerede i 12 års alder debutert med alkohol og hasj, i tillegg har en liten gruppe alt prøvd flere rusmidler. Snittalder ved inntak i Stiftelsen er som tidligere nevnt 16 år. Dette betyr at grafen viser hvilken erfaring og situasjoner gjennomsnittsungdommen er i ved inntaket i forhold til rusmidler.

Bruk av sprøyter, uavhengig av hvilket stoff, framkommer i prosent i tabellen under (N=469):

	2004 N=26	2005 N=31	2006 N=34	2007 N=31	2008 N=35	2009 N=28	2010 N=37	2011 N=25	2012 N=32	2013 N=29	2014 N=25	2015 N=25	2016 N=28	2017 N=23	2018 N=22	2019 N=23	2020 N=12
Gutter	36	12	25	32	35	13	12	18	20	17	21	18	0	7	7	14	11
Jenter	33	43	37	11	34	8	40	38	29	50	40	25	29	14	14	33	33

Figur 31: Bruk av sprøyter

Til tross for noe avvik ser det ut til at frekvensen av sprøytebruk ligger på 23 prosent (N=469), 18 prosent av guttene (N=274) og 30 prosent av jentene (N=191). Gjennomsnittlig debutalder ved intravenøs bruk for de som har brukt sprøyter (N=108) er 14 år. 75 prosent av disse har satt sprøyter med amfetamin, 33 prosent med heroin/opiater og fire prosent doping/steroider.

Tabellen under viser hvilket rusmiddel ungdommene (N=469) selv mener representerer deres største utfordring i prosent:

	2004 N=26	2005 N=31	2006 N=34	2007 N=31	2008 N=35	2009 N=28	2010 N=37	2011 N=25	2012 N=32	2013 N=29	2014 N=25	2015 N=25	2016 N=28	2017 N=23	2018 N=22	2019 N=23	2020 N=12
Alkohol	4	7	3	3	6	14	11	13	3	10	0	0	14	13	0	5	8
Hasj/marihuana	42	58	34	45	57	54	51	58	61	10	60	50	57	78	70	74	58
Amfetamin	35	16	26	16	29	11	19	21	23	60	20	38	27	9	20	16	8
Beroligende medikamenter	4	13	3	8	6	4	3	8	7	0	10	13	0	0	0	0	17
Kokain	8	0	6	7	3	4	3	0	0	0	0	0	0	0	5	5	8
Ecstasy	0	7	14	10	0	7	0	0	0	10	0	0	0	0	0	0	0
Heroin/opiater	0	0	9	3	0	7	11	0	3	10	0	0	0	0	0	0	0
Andre/blanding/ingen	8	0	6	6	0	0	2	4	0	0	10	15	0	0	5	0	0

Figur 32: Rusmiddel, hovedproblem (i prosent)

Vi ser at det er hasj (56 prosent) og amfetamin (21 prosent) som er de rusmidlene ungdommene utpeker som sitt hovedproblem også når vi ser på hele materialet (N=496). Dette samsvarer godt med tabellen som viser forekomsten av bruk. Tre prosent av ungdommene rapporterer heroin som hoved rusmidlet.

Forskjellen mellom gutter (N=274) og jenter (N=191) viser seg blant annet ved at jentene har en tilnærmet lik fordeling mellom hasj og amfetamin i sin vurdering av hvilket rusmiddel som utgjør hovedproblemet (41 prosent hasj og 35 prosent amfetamin). Hos guttene er det derimot 67 prosent som mener at hasj er deres hovedproblem, og kun elleve prosent som svarer amfetamin. Et annet forhold er at begge gruppene skårer lavt på vurdering av alkohol som hovedproblem, åtte prosent av guttene og fem prosent av jentene.

FIGURTEKSTLISTE

Figur 1: Fordeling kjønn og alder.....	5
Figur 2: Tidligere institusjonsopphold.....	6
Figur 3 tidligere fosterhjems plasseringer (i prosent).....	6
Figur 4 : Antall flyttinger.....	7
Figur 5: Opplevde spiseproblemer og diagnosert ADHD (i prosent).....	8
Figur 6: Helseplager, siste 30 dager (i prosent).....	9
Figur 7:Antall skoletrinn avsluttet og bestått før plassering (i prosent)	10
Figur 8: Opplevde skoleproblemer (i prosent)	11
Figur 9: Omgangsvener (gjennomsnittlig av de fem).....	12
Figur 10: Tilhørighet i gruppe/gjeng som driver med kriminalitet eller andre sosialt uakseptable aktiviteter (i prosent)	12
Figur 11: Sosial risikoatferd (i prosent)	14
Figur 12: Risikoatferd, kjæresten (i prosent)	15
Figur 13: Sex i bytte mot bosted, alkohol, narkotika eller penger	15
Figur 14:Foreldrenes sivile status (i prosent)	17
Figur 15: Hvem ungdommene hovedsakelig har bodd sammen med i løpet av livet (i prosent)	18
Figur 16: Bosituasjonen til ungdommene de siste 30 dagene før plassering (i prosent)	19
Figur 17: Forekomsten av rusproblemer hos biologisk familie (i prosent)	19
Figur 18: Poliklinisk behandling for psykiske vansker	21
Figur 19: Innleggelse psykiatri.....	21
Figur 20: Utsatt for krenkelser	22
Figur 21: Følelser, tanker og reaksjonsmønster, siste 30 dager.....	22
Figur 22: Selvskading	23
Figur 23: Medisinert	23
Figur 24: Kriminelle handlinger (i prosent)	25
Figur 25: Bruk av rusmidler	26
Figur 26:Bruk, rusmidler.....	Feil! Bokmerke er ikke definert.
Figur 27: Bruk av rusmidler i prosent, kjønn	28
Figur 28: Debutalder, rusmidler	29
Figur 29: Debutalder rusmidler, diagram.....	Feil! Bokmerke er ikke definert.
Figur 30: Debutalder og bruk 12 - 16 år	31
Figur 31: Bruk av sprøyter	32
Figur 32: Rusmiddel, hovedproblem (i prosent)	32
	33

